ز□□تیی و حەرامزادەیی سیاسەت، پەرلەمان و دەسەڵاتدارێتی ...

ئەحمەد ڕەسوڵ

ئاڵۆزی و سادەیی یان حەقیقەت

پێچاوپێچکردن لە نێو زماندا و دروستکردنی ئاڵۆزیی لە مانادا لە هەندێ باردا دەکرێت خۆی بەشێک بێت لە پڕۆسێسێکی فراوان بۆ بەرهەمهێنانی ڕێژەیی تێگەیشتن و ئەستەمبوونی گەیشتن بە تێگەیشتنێکی ڕەها و بڕەر، واتا ڕێگر بێت لە زاڵکردنی فۆڕمێکی دیاریکراوی داوەریکردن و ڕێگربێت لە سەروەربوونی نۆڕمێک یان چەند نۆڕمێکی دیاریکراو، بەڵکو ئەم ئاڵۆزیە هەمیشە زەمینە خ□شکات بۆ فرە تێگەیشتنی جیاواز و بۆ نۆڕمگەلی جیاواز. واتا پێچاوپێچیی زمان و ئاڵۆزیی مانا دەکرێت ڕێگای گەیشتن بێت بە پلوراڵیزمی ڕاستەقینە و سەروەرنەبوون و زاڵنەبوونی هیچ تێگەیشتنێکی دیاریکراو، بەڵکو هاوشانبوونی تێگەیشتنگەلی جیاواز و ب□ تەنیشت یەکدیەوە ڕاوەستانی نۆڕمگەلی تەواو لێکجودا. واتا ئاڵۆزیی دەشێت ڕێگایەک بێت بۆ گەرانتیکردنی فرەیی، جیاوازیەکان و هاوشانبوونیان.

هەروەکچۆن دەکرێت لە زۆر باریشدا پێچاوپێچکردن لە نێو زماندا و دروستکردنی ئاڵۆزیی لە مانادا، بەشێک بێت لە پڕۆسێسی شێواندن ، ونکردن و لێدان لە حەقیقەت. ک□ تەیشتنی ناپێویست و ناپەیوەندیدار لەگەڵ ووردکردنەوەیان لە چێوەی نوسینێکدا جگە لەوەی گەمەیەکە بۆ ڕێگرتن لە ئەنجامگیریەکی سیسیتماتیک، گەمەیەکیشە بۆ دروستکردنی ئاڵۆزیی و بەژێر خۆڵەوەکردنی حەقیقەت. ڕیزکردنی ناوی فەیلەسوفان و کتێبان، ڕیزکردنی چەندین چەمک گوایا بابەتەکە چەمکسازی و بەرهەمهێنی چەمکی نوێیە، ڕیزکردنی چەندین تێما و ئایدیا کە بەشێکن لە پ□□س□□ی ئالۆزکاندن، جگە لە شێواندن و لێدان لە حەقیقەت، کردنیشیەتی ب□ باتێک بۆ دەستپێڕانەگەیشتن و بە بابەتێک بۆ تێنەگەیشتن. واتا ئەو جۆرە لە نوسین هێندەی هەوڵە بۆ بەژێر خۆڵەوەکردنی حەقیقەت و کردنی حەقیقەت بە موعەممایەک کە قابیلی دەستپێڕاگەیشتن و تێگەیشتن نیە، هێندە هەوڵ بۆ تێگەشتن و ڕۆشنکردنەوەی نیە.

ه□ب□ت حەقیقەت وەک بابەتێکی ئەبستراکت و ئەبستمۆلۆجی جگەلەوەی خاوەنی ڕوخسارگەلێکی زۆر و لێکجودایە، هەروەها بابەتێک کە هەم پ□یوستی بە ئاڵۆزیی و چەمکسازیی هەیە و قۆناغبەندیی لە ئەنجامگیریدا. سەرباری ئەوانەش حەقیقەتێکی نەگۆڕ و دیاریکراو یان بەرجەستە و هەستپێکراو بوونی نیی□، بەڵکو دەتوانین ب□□یین حەقیقەتگەلی جودامان هەیە و دەکرێت بە ه□ن□د□ی دیکەش و بگرە زێدەتریش لە حەقیقەتی جیاواز بگەین. واتا دەتوانین حەقیقەتگەلی زۆری دیکەی جودا بەرهەم بهێنین.

حەقیقەت لە ڕیاڵەوە

ئەوەی من لێرە لەم ڕووبەرە کورتەی نوسیندا دەمەوێ قسەی لەبارەوە بکەم، حەقیقەت نیی□ لە ناوەڕاستی کێڵگەیەکی ئەبستمۆلۆجیدا، حەقیقەت نیی□ وەک بەئامانجگیراوێکی ئەبستراکت، بەڵکو حەقیقەت وەک ئەزمون و ڕیاڵ. حەقیقەت وەک بەرکەوتن و هەستپێکردن. واتا حەقیقەت لە ڕێگای ژیان خۆیەوە.
حەقیقەت لە ڕێگای ژیان خۆیەوە ، سادە و ڕوونە. ئەگەر لە دەرەوەی چێوە تەسکەکانی ئایدیۆلۆژیا و بازنە بەتاڵەکانی سیاسەتەوە جێمان گرتبێت، سادە و ئاسان دەتوانین ئەو حەقیقەتە ببینین و لێیتێبگەین کە لە ژیانی خۆمانەوە بەریدەکەوین و هەستی پێدەکەین. حەقیقەتی ئەزمونکراو لە فەزای گشتی کۆمەڵگای ئێمەدا ن□ پ□یوستی بە کاری تیۆری درێژ و نە چەمکگەلی قەبە و نامەفهوم هەیە.
واتا ئەو ڕێگەیەی کە دەتوانین حەقیقەتی فەزای گشتی و کایەی سیاسی و دەسەڵاتدارێتی بە تایبەتی لە کۆمەڵگای ئێمەدا پێنیشانبدەین و بیخەینە ڕوو پێچاوپێچی زمان و ئاڵۆزیی مانای نەگەرەکە، بەڵکو زمانێکی ساف و مانای سادەیە. واتا هەم سادە نوسین و هەم سادەگۆیی ڕاستترین، ڕاستوخۆترین و ڕوونترین ڕێگای پێشاندانی حەقیقەتە. لەم دۆخەدا سادەنوسین و سادەگۆیی نە سادەکردنەوەی حەقیقەتە بەمەبەستی شێواندن و لێدانی، نە مەبەست لە زاڵکردنی فۆڕمێکی دیاریکراوێتی، بەڵکو ڕێک لێتێگەیشتنێتی وەکو خۆی و بینین و پیشاندانیێتی وەکو خۆی، بێکەم وزیاد بە ڕەنگ، تام و بۆنی خۆیەوە.

زۆڵێتی و حەرامزادەیی بە مانای دیکەوە

“زۆڵێتی و حەرامزادەیی” لە نێو زماندا و بەگوێرەی ئەو مەدلول و مانایانەی لە پشتیانەوە وەستاون، بە بوونێک دەگوترێت کە بوونێکی ڕەوا و دانپێدانراو نەبێت. واتا ئەوەی لە نێو زماندا پێیاندراوە بە مانای ناشەرعی و نایاساییبوونی منداڵ یان هەر بوونێکە کە لە

دەرەوەی چێوەی باو و زاڵی شەرعیەت و ڕەوایەتی هاتبێتە بوون. بۆ نمونە ئەگەر منداڵێک دایک یان باوک یان هەردووکیانی نەزانراوبن ئەوا بە زۆڵ یان حەرامزادە ناودەبرێت.

هەڵبەت ئەوە ڕاستیەکی سادەیە کە سروشت، ماهیەت و ئاکاری مرۆڤانەی ئینسانێکی لەو جۆرە مەرج نیە ڕاستەوخۆ وێنەدانەوەی چۆنێتی هاتنە بوونەکەی بێت. واتا ڕاستیەکی سادە لەم پەیوەندەدا ئەوەیە مرۆڤێک کە جۆرێتی هاتنە بوونەکەی بەوشێوەیە بێت کە پێشتر هێمای بۆکرا، دەشێت سروشت، چییەتی و ئاکاری مرۆڤانەی لە فۆڕمێکی هەرە جوان و بەرزدا بێت، هەروەک دەشێت بوونێکی دزێو و نزم بێت. هەمانشێوە بۆ هەر مرۆڤێک کە هاتنە نێو بوونەکەی هاتنەبوونێکی ئاسایی و دانپێدانراوی نێو چێوەی زاڵ و باوی تێگەیشتنی کۆیی بێت، دەشێت سروشت، چییەتی و ئاکاری مرۆڤانەی لە ئاستی بوونێکی جوان و بەرزدا بێت و هەروەک دەشێت بوونێکی دزێو و نزم بێت. بەڵام ئەو مانایەی لێرەدا من دەمەوێ بیدەمە پاڵ هەر یەک لە ووشەکانی (زۆڵێتی و حەرامزادەیی)، خیانەتە لە ژینگەی هاتنەبوونمان و ناپاکیە لەو دنیایەی ئێمە سەربە ئەوین. واتا کاتێک ئێمە لە سەرزەمینێکی هەژارانە و لە ڕووبەرێکی ستەملێکراوەوە دێینە بوونەوە و لەوەوە دنیا دەستپێدەکەین، دواتر خیانەت بەو سەرزەمینە و ناپاکیی بەو ڕووبەرە بکەین، جگە لە زۆڵێتی و حەرامزادەیی چیدیکە نیە. ئێمە لەسەر زەمینەکەوە دێین هەژاری تەنها ڕوخساری ڕاستەقینە و جێگیریەتی، بەڵام دواتر کاتێک تۆ دەتەوێ دژ بە ڕەگی خۆت بجەنگیت و خیانەت بەو سەرزەمینە بکەیت و پێبنێتە سەرزەمینی تاڵانچیە ئەرستۆکراتەکانەوە، دەتوانین چی ناولێبنێین جگە لە زۆڵێتی؟ کاتێک تۆ ناپاکیی لە ڕووبەری بنەڕەتیی هاتنەبوونت دەکەیت کە ڕووبەرێکی ستەملێکراوی کارەساتبارە و دەتەوێت بچیتە نێو ڕووبەری ستەمکارانەوە و لە تەنیشتی ستەمکارانەوە جێبگریت، جگە لە حەرامزادەیی دەتوانین چیدیکەی ناولێبنێین؟
ڕوون و سادە، تۆ لە ناوجەرگەی هەژاری و تراژیدیاوە لە ناو دێی گەرمیانەوە دێیت و دەتەوێت لە سیتیەکان و گوندە ئەوروپییەکان نیشتەجێببیت و بە پارەی تاڵانچێتی پەرلەمان و ڕاوێژکاریی، بەوانامە بەرزەکان بخوێنیت و لە سێکیوریتی، ئاو و کارەبای بەردەوام، خوێندنگەی تایبەت بە منداڵەکانت، شەقامی پاک، پێ لە گوڵ و سەوزاییدا بژیت و لە نێو شورا و چێوەکانی سیتی و گوندە شاهانەیاکاندا بژیت. بۆ ئێمە تەنها مانایەک کە لە خۆی بگرێت بتوانین لە ناونانیدا هەڵەمان نەکردبێت، جگە لە زۆڵێتی و حەرامزادەییمان زۆتر چیدیکە بەردەست نیە.

تێگەیشتن لە هێزێک بۆ گوتارەکەیدا یان بکەرەکانی

بەڕاستـــت ئەوە چ داکۆکیکردنێـــک لە هەژارانە کە خۆت لەهەژاران و شوێنی ژیان و گوزەرانیان جیاکردبێتەوە؟ ئاخر فەرمانبەرێکی خاوەن بڕوانامە دوای زیاتر لە ٢٥ ساڵ خزمەت ئینجا بتوانێت ببێتە خاوەنی تەنها زەویەکی ١٠٠ بۆ ١٥٠ مەتری لە گەڕەکێکی بەتاپۆ بەبێکەمترین خزمەتگوزارییش، جەنابیشت بەو تەمەنە کەمەوە و بەو خزمەتە کەمەوە ببیتە خاوەنی خانووی ١٠ بۆ ١٥ دەفتەری لە پڕۆژەکانی سیتی و گوندەکان، چ دادپەروەریەکی کۆمەڵایەتیە، چ یاسا و پەرلەمانێکە بە نوێنەرایەتیکردنی خەڵک؟ جگە لە تاڵانچێتی بە ناوی موچەی یاسایی و خانەنشینی یاساییەوە کە جگە لە خۆتان هیچ کەسێک نادۆزنەوە ئەوەی پێقبوڵ بێت و بە کارێکی وێژدانی و ئەخلاقی دابنێت.
ئاخر بەڕێزێک کە شەوانە لە تیڤیەکانەوە هەموان لە عەدالەتخوازی و هەژاردۆستیدا بەڕۆدەدا، بەڵام بە موچەی تاڵانچێتی پەرلەمان و بە خانەنشینیەکەی نەک هەر لە نێو گەرمیانە هەژار و دەقرچاوەکەی خۆی و لە تەنیشت هەژارانەوە ناژی، بەڵکو لە سلێمانی لە پڕۆژەی نیشتەجێبوونی بەرزاییەکانی سلێمانی “کە نرخی هەر یەکەیەکی نیشتەجێبوون تێیدا، ژمارەیەکی خەیاڵییە بە خەڵکی هەژاری گەرمیان و سلێمانی” نیشتەجێدەبێت، ئەمە چییە جگە لە بارکردنی چەمکی عەدالەت، وەکیەکی ئینسانەکان و داکۆکیکردن لە هەژاران بە ماناکانی پووچیی و بێهودەیی.

بەڕێزێک کە خانمە پەرلەمانتارێک بوو لە ماوەی پێشوودا فەرمووی کە پەرلەمانتار حەقی خۆیەتی بە مووچەیەکی شایستە خانەنشین بکرێ.
ئاخر بەڕێزێک کە لە بانگەشەی هەڵمەتی هەڵبژاردنی خۆیدا دەیفەرموو کە بەهەژاری خۆی پێگەیانـــدووە و داکۆکیکەری هەژاران و دابینکەری هەلی کار بۆ دەرچوانی زانکۆ و پەیمانگاکان دەبێت، دواتر لە نێو گەراجی ماڵەکەیدا بە موچەی تاڵانچێتی پەرلەمان پێادە ئاخر مەدەلەکەی ڕادەگرێت و شەرمدەکات لە هێنانە دەرەوە و لەخوێینی بە هۆکاری دژبەرێتیکردنی لەگەڵ قسە، گوفتار و بەڵێنەکانیدا، ئەمە چییە لە دەبە مەڵاڵیی و جگە لە ناشیریکردنی هەر خەمخۆرێک بە جڤات و بێماناکردنی هەر بەرپرسیارێتیەکی کۆمەڵایەتیش.
ئـــاخر بەڕێزێـــک کە لەپەرلەمـــان پێ بە گەرووی هاواریـــدەکرد (بودجەکەتان لە قوڕگ دەردەنین) و دواتریش وەک ئاوی نەرم و شل و خۆ گونجێن بایدایەوە و بە پێچێک نەک پشتی کردە هەموو بەڵێنەکانی و هەمـوو کـاروکردەوەی ڕابـردووی و هێـزە سیاسـیەکەشی بەڵکـو هەر جۆرێکی ئەکتی بەرەنگاری و داکۆکی لە بەرژەوەندی گشتی کردە ئەکەکی

پووچ و بەمانا. زۆر بەڕێزی دیکە کە هەموویان شوناسی ئەو هێزە و بکەرەکانی بەیاندەکات کە لێرەدا ڕیزکردنیان بەپێویست نازانم ئەوانە چەند نموونەیەک بوون.

ئاخر هێزێک ئەگەر بە بکەرەکانیدا نەیناسینەوە و لەڕێی ئەکت و ڕیاڵیتی ژیانی بکەرەکانیەوە تێینەگەین ئەی بەچیدا بیناسینەوە و تێیبگەین؟ بە گوتاری فووتەکراو و قاندراو بە چەمکگەل و دەستەواژەی بریقەدار؟ بە هوتافات و دروشمە ئیعلامیە بەناوەڕۆک و بەتاڵەکانیدا؟ نا بە من ئەوانە ناخوات، ئەوانە با بە ئەو کەسانە بن کە بەهەوا دەژین و دۆگماتیزمی حزبی-سیاسی لە عەقڵ و لە پرۆسەی داوەریکردنی عەقڵانی و لۆژیکی خستوون. ئەوانە با بە کەسانێک بن کە تەنها تا ئاستی دروشم لە دادپەروەری و وەکیەکی ئینسانەکان تێگەیشتوون.

ئاخر هێزێک بووبێتە پلە و پەیژەی سەرکەوتنی کەمەڵێک کەس بۆ نهۆمی سەرەوەی شاهانەی ژیان و جێ بەخێکردنەوەیان لەسەرەوەی کۆمەڵگا و پێڕەوابینینی خۆیان موچەی تاڵانچێتی پەرلەمان، وەزارەتخانەو دەزگاکانی دەسەڵاتدارێتی لە کوردستان و عێراقیشدا چۆن بە پولێکی قەڵب لەیان وەردەگیرێت کە گوایا پەرلەمان بە گۆڕانکاری هێشتا تاکە ڕێگایە؟ چ گۆڕانکاریەک؟ هەمان موچە و هەمان خانەنشینی وەک سەرانی دوو خێڵەکە ئۆلیگارشیەکەی کوردایەتی؟ ئاخر کامە بوو جیاوازی نێوانتان کە هەمان بڕی موچە و هەمان ژمارەی پاسەوان و هەمان ئیمتیازات؟
ئەوەی تروسکاییەکی ئومێدی لە ئاست ئەوە و ئیسلامیەکان و دووخێڵەکەی کوردایەتی مابێت بە گۆڕانکاری لە بەرژەوەندی هەژاران، بە وەکیەکی هاوڵاتیانی ئەم هەرێمە، بە دادپەروەری و بە کەمکردنەوەی ئەو بەشاییە گەورەی نێوان چینە ئەرستۆکراتیە مشەخۆر و تاڵانچیەکە لەلایەک و زۆرینەی هەرە زۆری خەڵک لەلایەکیتر ئەوە بەڕاستی دەبێت گومان لە ئاستی ژیریی و پرۆسەی داوەریکردنی ئاوەزدارانەی بکەین.

نۆڕمەڵایزی سووکیی و لە شکۆمەندیی خستنی مرۆڤ لەوەوە دەستیپێکرد، کە پەرلەمانتاری، مووچەی قەبە و ئیمتیازاتی زۆروزەوەند، کورسی وەزارەت و بەڕێوەبەرێتیە گشتیەکان، پۆستەکانی ڕاوێژکاری و وەکیل وەزیری … هتد بوونە خوداییەک بۆ پەرستن. لە پێناوی گەیشتن بە جاه و جەلالی نێو دەزگاکانی دەسەڵاتدارێتی هەموو هەڵویست و کار و ژیانی خۆتانتان بۆ لەقاڵبدا و بەو ئامانجە ئاڕاستەتان کرد. بڕوانامەی بەکارهێنا بۆ گەیشتن بە پەرلەمان و وەزارەتخانە، بەشداریکردنی لە خۆپیشاندان بەکارهێنا بەو مەبەستە، قوربانیبوونی

کەسوکاری خۆی بەکارهێنا بۆ ئامانجە. هەرچی کەیس و دەردەدارییەکانی نێو کایە و کەرتە جیاوازەکانی کۆمەڵگای ئێمەتان بەکارهێنا بۆ گەیشتن بەو پلە و پێگەیەی کە چاوتان تێبڕیوە و خۆتانی بۆ دەپسێنن. ئاخر لە دوای گەیشتنتان بە پەرلەمان و وەزارەتەکان بەگوێرەی چ لۆژیک و بە چ پێودانگێک گۆچی خۆپەرستیی و بەرژەوەندیخوازیتان تا دواپلە نافڕێت و بەرپرسیار دەبن بەرامبەر بەو هەموو بەڵێنە قۆڕ و سواوانە؟ ئەوەی نەتوانێت ئەزمونی ڕابردوو بە تێگەیشتن شەنوکەوبکات، هەرگیز تێناگات و بە سەدان جار و بگرە زیاتریش لە هەمان کونەوە، هەمان مار پێوەی دەدات.

ئاخر کامتان هەیە پلانی بۆ دوای گەیشتن بە چەوری، غەز و بەزی پەرلەمان و وەزارەتەکان دانەنابێت بە مەبەستی چۆنێتی گۆڕینی ژیانی خۆتان، هەر لە خانوو،ئوتومبیل، شێوەی ژیانی ماڵ و مناڵتان و چاوبڕینە سەفەر و گەشتە بەسەمەرەکانی سەر حساب و شانی خەڵکی هەژار و دەردەدار؟
ئاخر دووڕوویی و درۆیزکردنی بەردەوامتان ژیان، کەسێتی و هەڵویستتان ڕەنگڕێژدەکات. ئاخر ئەو جۆرە کەسێتییە چەماوە و دەبێ مۆڕاڵیەیە کە دواتر وەک ئاو نەرم و خۆگونجێن دەبێت و دەتانکاتە ڕۆبۆتێکی حزبی لە نێو پەرلەمان، نەک داکۆکیکەری ژیانی گشتی کۆمەڵگا و هەژاران. ئاخر ئێمانەمان هەموو لە ڕابردوو بینی کە ئەوانەی بانگەشەی پاڵەوانبوونیان بۆ بەرپاکردنی عەدالەت دەکرد، جگە لەوەی کە بوون بە بارێکی قورسی دیکەی سەر شانی کۆمەڵگا و گەورەترکردنی گاپی نێوان چینە کۆمەڵایەتییەکانی کۆمەڵگای ئێمە چیدیکە نەبوون.
من دەزانم کە ئەوە تەنها دەتانەوێ ژیانی خۆتان بگۆڕن نەک خەڵک.

مرۆڤێک بە هوتافات و دروشمی قەبەوە، بە ڕێزە درۆ و سەرمایەگوزاریکردنەوە لەسەر هەر ڕەفتار و هەڵویستێکی کە ئەم خواستەی بە دەستەبەر بکات لە کۆمەڵگەیەکی هەژار و دەردەدارەوە خۆی دەگەیەنێتە پەرلەمان و دواتر خۆ دەوڵەمەندکردن و نیشتەجێبوون لە سیتی و گوندە ئەوروپییەکان، خانووی گرانبەها و ئوتومبیلی مۆدێلبەرزی گرانبەها، خانەنشینییەکی قەبە، واتا جێهێشتنی ژینگەی هەژاران و جێبەخێکردنەوە لە نێو ژینگەی ئەرستۆکراتیە تاڵانچییەکان، جێهێشتنی ژینگەی بەخزمەتگوزاری خەڵک و جێگرتن لە ژینگەی پڕ خزمەتگوزاری و بە شورا چواردەوردراو و بە سەکیوریتی و کامێرا تەنراوەکان. خوێندنگە و شوێنی تایبەت و پشتکردنە خوێندنگە گشتی و شوێنە گشتییەکان، بە من هیچ مانایەکی نییە جگە لە زۆڵەتی و

حەرامزادەیی. ئەمەیە سیاسەت، پەرلەمان، وەزارەت و دەزگاکانی دەسەڵاتدارێتی لە کوردستان. ئەمەیە زۆڵێتی و حەرامزادەیی.

خواستی نەتەوایەتی و ویستی ئۆلیگارشی ... نەجمەدین فارس حەسن

ئەم کتێبە لە هەشت بەش پێک دێت:

١- دەسەڵاتی ئۆلیگارشی , ترۆپکی دەسەڵاتی سەرمایەدارییە !
٢- هێزەکان و سروشتی هێزی سێهەم
٣-دەوڵەتی نیشتمانی و خۆش باوەڕی ووردە بۆرژوازی
٤-شۆڕشی کرێکاری و پرسی نەتەوایەتی
٥- کوردی عێراق سەرباکام شوێن بێت؟
٦- سەربەخۆی و ئازادی وەڵامی شۆرشگێڕانەی دەوێت !
٧- ڕیفراندۆم و (un) و چارەسەری کێشەی نەتەوایەتی:
٨- کرداری کردنەوەی یەکسانی مافی نەتەوەکان

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێر□ بکەن ...]()

جەنگی دەڤەری ئیدلیب جەنگی یەکاڵاکردنەوەیی ئایندەی ڕۆژاوایە * .... زاهیر باهیر

ئەسەد و هاوپەیمانانی لە خۆئامادەکردندان بۆ جەنگی ئایندەی ئیدلیب، پێدەچێت ئەم جەنگە یا لەم مانگەدا یاخود سەرەتای مانگی ئایندەدا دەستپێبکات. واچاوەڕواندەکرێت کە جەنگەکەش بەبردنەوەی ئەسەد و ڕژێمەکەی کۆتایی بێت و کارەساتیش بە زیاتر لە 2 ملیۆن وێن لە دانیشتوانی دەڤەری ئیدلیب بهێنێت کە کە 1.6 ملیۆنیان زۆر دەمێکە پێویستیان بەهاوکاریی ڕێکخراوە مرۆدۆستەکانن و ئەوان بژێویان بۆ دابین دەکەن .
ئیدلیب نزیکە لە حەڵەب و حومس و حەماوە ، قەڵایەکی سەختی زیاتر لە 60 هەزار دژ بە ڕژێمی ئەسەد و 10 هەزار جیهادییە . ئەسەد پاساوی ئەم هێڕشەی بۆ سەر ئیدلیب بەوە دەداتەوە کە ئیدلیب پڕە لە تیرۆریست.

گەرچی جەنگی ئیدلیب وادەبینرێت کە جەنگێکی بچووکە، بەڵامی ڕوودانی جەنگێکی ئاوا کە ئەمریکا و ڕوسیا و تورکیا و ئەسەد و هاوپەیمانەکانی ڕاستەوخۆ یا ناڕاستەوخۆ بەشداردەبن ، گومانی نەهێڵاوەتەوە کە جەنگێکی زۆر گەورەیە. ئاشکراشە هەر یەك لەم لایەنانە بەرژەوەندی تایبەتی خۆیان لەوە و لە ڕۆژهەلاتی ناوین-دا هەیە. هەرچی ئەسەدە بە بەزاندنی هێزەکانی دژ بەخۆی، بە هێزە تیرۆریستەکانیشەوە، دەیەوێت تەواوی سوریا بخاتەوە ژێر ڕکێفی خۆی. هەروەها دەیەوێت دەستیشی کراوە بێت لە بەرانبەر ڕۆژاوادا ئیتر بە سازش و وتووێژ بێت بە سەپاندنی بەندومەرجی خۆی بەسەریانا، یاخود بە سەرکوتکردنیان بێت. تورکیاش کە هەر لە سەرەتاوە بە هۆی چەند هۆکارێك درێخی لە کۆمەك و هاریکاریی موعارەزەی سوریا و گروپە تیرۆریستەکانی نێو ئەو موعارەزەیە نەکردووە، بەرژەوەندی تایبەتی خۆی هەیە. ئەمریکا و ڕوسیاش دوو هێزی سەرەکین لە ناوچەکەدا و بە حساب دوژمنی یەکدین، دەستەوەردان و هێرشە سەربازییەکانیان تەنها بۆ سوودی ئابوری و دارایی و سیاسیی و پارێزگاریکردن و بەرگرییە لە دەسەڵاتی دەستەکانیان لە ناوچەکەدا.

بارودۆخی ڕۆژاوا و ئایندەی لە سیناریۆی جەنگی ئیدلیب دا زۆر ئاڵۆزە. بە بۆچونی من پێگەی ڕۆژاوا لە مانگی تەموزی 2015 وە بە

بەردەوامی لە لاوازیدایە ، لەو کاتەوەی کە ئەردۆگان شەڕێکی دڕندانەی دژ بە کوردی باکور و بە پەکەکە هەڵگیرسان و ناچاری کردن کە لەو شەڕەوە بگلێن. لە لایەکی تریشەوە پەیەدە کە لە شانی ئەمەریکاوە جەنگی دژ بە داعشی ڕاگەیاند، چەند هەڵەیەکی کوشندەی کرد. ئەم دوو ڕووداوە دوو هۆکاری سەرەکی بوون کە هەرگیز نە لە بەرژەوەندی ڕۆژاوا و نە لە بەرژەوەندی باکوری کوردستان نەبوون. من لە وتارەکمدا کە ماوەیەك لەمەوبەر نوسیومە پەنجەم بۆ هەڵەکانی پەیەدە ڕاکێشاوە کە ڕۆڵی خۆیان هەبووە لە لاوازبونی ڕۆژاواو ملنانی بەرەو شکست. بۆ تەماشاکردنی ئەو وتارە تکایە کرتە لەسەر ئەم لینکەی خوارەوە بکە:

http://zaherbaher.com/2018/04/17/عەفرین-و-سیاسەتەکانی-پەیەدە/

جەنگی ئیدلیب زوو بێت یا درەنگ ڕوودەدات و جەنگێکی کاربە دەبێت بە دوو زلهێزەکە و هاوپەیمانەکانیان لە ناوچەکەدا هەروەها بۆ ڕۆژاواش. لە ئێستادا ئەمەریکا دژ بەم جەنگەیە چونکە دەبێتە هۆی خولقاندنی " کارەساتی مرۆیانە" . کۆشکی سپی لە ڕۆژی 04/09 دا بەیانی کرد ئەگەر ئەسەد چەکی کیمیاوی بەکاربهێنێت ، ئەمەریکا و هاوپەیمانەکانی " لەسەرخۆ و لەجێی خۆیدا" وەڵامیان دەبێت.
پرسیارەکە ئەوەیە ئەی کاتێک کە تورکیا عەفرینی داگیرکرد و بە سەدەهای لە خەڵکانی بە گوناهی مەدەنی قەسابی کرد بە " کارەساتی مرۆیانەی نەخولقاند"؟ لە ئیدلیب-دا ڕەنگە ئەمەریکا تەنها دەربەستی گروپە تیرۆریستەکان بێت زیاتر لە دانیشتوان و خەڵکە ئاساییەکەی ، چونکە دەیەوێت یارییە خوێناوییەکە کۆتایی نەیەت تاکو تەواوی پلان و ئامانجەکانی بچنێتەوە.

ڕۆژاوا: خەبەڕەوە بەرییەکانی ، هێزەکانی سوریای دیمۆکرات و پەیەدە لەم جەنگە و کۆتایی جەنگەکەشدا ناتوانرێت فەرامۆش بکرێن. ناشتوانرێت ڕۆژاوا هەر ئاوا وەکو ئەوەی هەیە بەجێبهێڵرێت. ڕۆژاوا لەبەردەم گریمانەگەلێکی زۆردایە . ئەگەر ئەسەد لەم جەنگەدا سەرکەوێت ، کە وەکو چاوەڕواندەکرێت، پێگەی کوردانی ڕۆژاوا لاوازتر دەبێت. لەم بارودۆخەدا ئەسەد لە پێگەیەکی زۆر بەهێزدا دەبێت و ئەم سەرکەوتنە بۆ ماوەیەك زەمانەتی مانەوەی لە دەسەڵاتا ، دەکات. ئا لەم حاڵەدا دەتوانێت مەرج وبەندەکانی خۆی بەسەر پەیەدە و هێزەکانی سوریای دیمۆکراتا ، کە لە پێگەیەکی لاوازدا دەبن ، بسەپێنێت، هەروەها گریمانی زۆری هاریکاریی هێزەکانی سوریای دیمۆکرات لەم شەڕەدا هەیە ، ئەمەش لە کاتێکدایە کە پەیەدە لە تەك ڕژێمدا لە دانوسان و وتووێژدایە. هەر وەکو دەیبینین پەیەدە و

هێزەکانی سوریای دیمۆکرات لە بارودۆخێکی یەکجار ئاڵۆزدا دەبن. کاتێك کە ئەو هێزە لە هاوشانی سوپای ئەسەدەوە بەشداری ئەم شەرە دەکەن ، ئەمەش دژ بە بەرژەوەندی ئەمەریکایە، بەڕوودانی ئەمەش لەوانەیە کە پەیەدە و هێزەکانی سوریای دیمۆکرات لەلایەن ئەمەریکاوە کەلا بخرێن و هاوکاتیش ڕەنگە لە ئایندەیەکی نزیکدا ئەمە هۆکار و هاندەرێك بێت بۆ تورکیا تاکو هێرش بکاتە سەر ڕۆژاوا ، یا لانی کەم چەند شارۆچکەیەك کە لەسەر سنورن و ئێستا لەژێر دەسەڵاتی هێزە کوردییەکاندان، داگیر بکات .

ئەگەر لەم جەنگەدا ئەسەد نشوست بێنێت، دیسانەوە لە بەرژەوەندی ڕۆژاوا نابێت، چونکە تێشکانی ئەسەد یانی سەرکەوتنی تورکیا و بەهێزبوونی، بەمەش تورکیا لە پێگەیەکی باشترا دەبێت بۆ هێرشکردنە سەر ڕۆژاوا هەروەکو ئەوەی کە لە عەفرین کردی.
سەرنجامی جەنگی ئیدلیب هەرچۆن بێت، زۆر گرنگ دەبێت بۆ ڕۆژاوا و ئایندەی کەلە کاتێکدا ئەم ئایندەیە گرێدراوە بەو هێزانەی کە لە سەرەوە ناونوسم کردن. ڕەنگە بارودۆخەکە بەو ڕادەیە ئاڵۆز بێت زۆر زەحمەت و گران بێت کە کوردانی ڕۆژاوا بتوانن پارێزگاری و بەرگریی لە پرنسپەکەیان کە دروستکرنی ‘ کۆنفیدراڵیزمی دیمۆکراتیک ‘ ە بکەن.

ئەوەی کە ڕۆژاوای بە زیندوویەتی هێشتۆتەوە ، وەکو پێشتریش وتومە ، بەردەوامبوونی جەنگی داعش و مانەوەی خودی داعش و گروپە تیرۆریستەکانی دیکەیە و هەروەها ئابڵوقەی ئابوریی و داراییە کە لە لایەن دەوڵەتانی ناوچەکەوە بەسەریدا سەپێنراوە . کاتێکیش کە ئەمە دەلێم مانای ئەوە نییە کە ڕۆژاوا هەرەس دەهێنێت. بەڕای من کورد لە ڕۆژاوادا توانیوەتی خۆی بسەلێنێت و گەلێك لە پرسە سەرەکییەکانیان لابەلا کردۆتەوە، هەر لەبەر ئەمەش ناتوانرێت هەر بەو ئاسانییە لە لایەن هیچ کام لەو هێزانەوە پەراوێز بخرێن. من باوەڕم وایە لە کۆتاییدا ڕەنگە جۆرێك لە دانوساندن لە نێوانی ڕوسیا و ئەمەریکادا سەبارەت بە ڕۆژاوا و سوریا و ڕژێمەکەی، بکرێت . ململانێی پرسی دەسەلات و پاوانکردن لە نێوانی ئەو دووزلهێزە و هاوپەیمانەکانیانا لە گەیشتن بە ئامانجەکانیان، ئەسەد یاخود حکومەتی ئایندەی سوریا ناچار دەکەن کە جۆرێك لە ئۆتۆنۆمی و هەندێك مافی کوڵتووری و ڕۆشنبیری بدەن بە کورد لەوێ. ئەم مافانەش زۆر دوورن لە دروستکرنی ‘ کۆنفیدرالیزمی دیمۆکراتیك’ کە ئامانجی سەرەکی ڕۆژاوا بوو.

زاهیر باهیر – لەندەن

17/09/2018

Zaherbaher.com

*ئەم وتارە ناوەرۆکی وتارە ئنگلیزییەکەیە کە لە ڕۆژی 05/09 دا سەبارەت بە هەمان بابەت نوسیم. ئەوە لێرەدا لینکە ئینگلیزییەکەی ئەم وتارە دادەنێم :
http://www.anarkismo.net/article/31124

دەنـــگ بۆ تۆ ئەدەم … یوســـف إبراهیم

درەنگی شەوە
بە شەقامەکانی شار دەسورێمەوە
سەرنجی لافیتە بە لافیتە دەدەم
لە هیچ دروشم و بەلێنێکیان
نەنووسراوە تۆم بۆ دەگ□□ننەوە
لەم دنیایە چی تر هەیە
لە تۆ گەورەتر بۆم
تا من دەنگی بۆ بدەم؟

درەنگی شەوە
لە تیڤی و رادیۆکان بێزاربووم
کەنال□ و وێستەگاکان خەجالەت
هورێنەیان کەڕی کردین، ئەلێن
ئەوەی پێویست□ ئێستا منم
بێ خەبەر لەوەی
ئەوەی هەردوو دونیا
پەیوەستم پێی
تۆیت

درەنگی شەوە
هەر کۆڵان و رەنگێکی ل□ بەر کردووە

هەر چی دار و دیوارە
کەسێکی بەسەرەوەیە
دەنگی ئەگاتە ئەوسەر
کەچی لەم هەموو دەنگە
من بیری دەنگی
تۆ ئەکەم

درەنگی شەوە
لە شارێکی قەرەباڵغ
پڕ بەڵێنی درۆ
بیری بەڵێنی تۆم ئەکەوێتەوە
لەم هەموو بێ بەڵێنیەی ئەوان
من هێشتا بەڵێنەکانی تۆم
ل□ بیرناچێتەوە

درەنگی شەوە
یادگاریەکان ئەکەمەوە کۆڵم
بەرەو ماڵەوە رێ ئەکەم
چوار ساڵی تر
هەمان بەڵێن دەڵێنەوە
نەئەوان دەیبەنە سەر
و نەتۆش دێیتەوە

یوسف إبراهیم

منداڵی کوژراوێک ... شیعر – نووسینی:حەمە هیوا

ئەوەتام دەبینم
دەبینم پیاوێکی ڕیشسپی
فرمێسک بە چاوانیدا دەبارێت
پیاوێکی پشت چەماوە
جاڕ دەدات بە هەورەکاندا

هاواری خودایەک دەکات
خودایەک
بە پیرۆزی کتێبەکان
خودایەک
بە خاچ
بە شمشێر
بی بەهەشت و دۆزەخ
خودایەک
کە ئاگری سوری
ئەم دنیایە دەکات بە باران
دەیبارێنێت بە سەری
کوژراوەکانی شەڕ،
لە جەنگدا منداڵەکم بینی
منداڵەک
قاچەکانی تا ئەژنۆی بڕاو
منداڵەک
خوێنی مەییو
بە لوتیدا شۆڕدەبۆتەوە
منداڵەک بە بەرچاویەوە
پێغەمبەر پەرستەکان هەرشیان هێنا
هەرشیان هێنا و دایک و باوک
بونە قوربانی
منداڵەک دەبینم
پێ بە گەروی دەقیژێنێت
خودایە!
ئەی خودای
شەوە تاریکەکانی من
ئەی خودای دڵە شەهیدەکەی من!
خودایە تاوانم چیبو
وەک پێغەمبەرەکان دەستت نەهێنا
بەسەرمدا
وەک پێغەمبەرەکان
نەرینیەکی نورانیت
لە ئاسمانەوە بە نەناردم!
من چیبکەم
ئەودەم نەبووم
ئەستا من

تفەنگ دەبینم
خوێن دەبینم
برین دەبینم
بێ نازی دەکێشم!

لە باوەشی هیوا ... یوسف ئیبراهیم

باڵت گرتووە بەئاسمانی هیواوە ئەفریت
هەزار جار ون ئەبم لە بێ دەنگیت
روو زەردێکی لە پایزی ئاشقێک زەردەخەنەم بۆ ئەکەی
لە مینبەرێکی رووخاوەوە بانگمان ئەکەی
خۆشەویستی، خۆشەویستی
لە باوەشی مەرگ نادۆزرێتەوە
بەزیندوویی بیکەن بەسەروایەک
تا ئەژین
رق تەنها بەرامبەر رق بگرن
ک□ باڵتان گرت هەڵفرن
بەدەوری یەکتری
نەبن بە گیانەوەرێکی کۆچەری
کە هەر وەرزەو کەسێ لە باوەش کەن
کز کز بە گوێی مندا ئەچرپێنی
دروود دروود بۆ گیانی پاک
لە جەستەت هەڵگرە تا ئەتوانی
دروود دروود بۆ رووخسارێک
فریاد رەسە بۆ دڵتەنگی
نەیشێوێنی تا ئەتوانی
منیش دەستی بچوکت ئەگوشم
سەرت دەخەمە سەر سینەم
وشەکان سەمایەکی سەیر لە قورگم ئەکەن
دەڵیم جێ پێت ئەگرم
دوور یان نزیک

قژم لادە بەم
وەک تە
سەمایەک لە ئاسمانی هیوا ئەکەم

یوسف إبراهیم

-__________

تێبینی : هیوا لەم شیعرەم بەدوو مەبەستە یەکەم وەک هیوا خۆی، دووەم وەک نەخۆشخانەی هیوای سلێمانی.

سوپاسـێـک بۆ بەرزی مەقـامی کاندیدەکانی پەرلەمان ...ڕەسوڵ بەختیار

سوپاس بۆ نامەکانتان تیایدا داوا دەکەن دەنگت پێبدەین، وێنەکانتان دەریدەخەن ئەوە بەشێکن لە مێژوو، جونکە پڕن لەزانیاری، ئەوە پڕۆسەی پەروەردە و خوێندنی باڵاتان بردەتە ترۆپک لەتەک ئەوەی باس لە پرسەی حکومەتی شکستخواردوو دەکەن.
سوپاستان دەکەین زۆر لەمێژە ئێم وشە بریقەدارەرانمان بیر چوو بوو. سڵاوتان لێبێ بۆ بەرنامە و پڕۆژەکانتان تیایدا هەوڵ دەدەن هەلی کار دابین بکەن، لەبیر مەکەن ئەو مامۆستایەی بەرشەق درا لەپێشەوەیە بۆ دەنگدان، ئەو ئافرەتەی قسەی ناشیرینی پێدرا دروشمەکانی بۆ سەرخستنی ئەوەیە.

سوپاستان دەکەین ئەوە زوو زوو شانازییەکانمان بیر دەهێننەوە، سوپاستان دەکەین ئەوە ئێوەن سیستەم و خزمەتگوزاری پێمان ئاشنا دەکەن. ئەوە زۆر باڵـــان، توانیتـــان وشە زاراوەکـــان یەکبخەن. ئەوەنییە دوو ڕێکخراوی ژن و ئافرەتان هەیە.
سوپاستان دەکەین ئەوە بەسیستەم کار دەکەن ئەوە نابینن دوو دەزگای ئاسایش و پێشمەرگە هەیە، هەر یەکەکان جلەکی تایبەتیان پۆشیووە، بەڕاستی ئەمە هەلی کارە بەسیستەم، ئەوەتا مامۆستای پەروەردە و خوێنـــدنی باڵـــا لە نێوەنـــدی هەر هەڵەیەک دابێ ئەوە حزبەکانیـــان

هەرچییەک بێ پەردەپۆشی دەکەن، زۆر سوپاستان دەکەن ئەم هەرێمە بچووکەتان کردۆتە کەمپی دوو زۆن…زۆر سوپاس باس لەدەوڵەتی مەدەنی دەکەن.

ئەگەری دۆڕانی کورد لە یاریەکەی بەغدا … عیماد عەلی

ئەوەی زۆر قازانجی بۆ کورد بوو، ئەوەیە کە کوتلە سیاسیە براوەکانی عیراق لەژمارە و قەبارەدا لەدەرئەنجامدا لەیەکتر نزیکبوون لەم هەڵبژاردنەی دواییدا و کوتلەی گەورەی جیاواز لەوانیتردەرنەکەوت. بۆیە یاریەکەی ئەمرۆ لەسەر ئەوەیە کە لەم خولەدا ئۆپۆزسیۆن و دەسەڵات لە سەرجەم پێکهاتەکان دروست بێت یان بەهەمان بەشبەشێنەی پێشتر بروات، ئەمەش لە ئامانجەکانی دەسترۆیشتوانی وڵاتانی هەرێمی جیهانیە کە دەیانەوێت وەك قەرەبوکردنەوەی دەرەئەنجامەکە کە بەدڵیان نەبوو، بە دروستکردنی دەسەڵات و ئۆپۆزسیۆن بتوانن بە زاڵی بمێننەوە بەسەر سەرجەم کایەکانی ژیانی سیاسی و ئابووری و تەنانەت رۆشنبیری و فەلسەفی گەلانی عیراقەوە. ئەگەر کورد بە یەکگرتوویی و دوور لە هەندێگ بەرژەوەندی بجوڵێتەوە (کە لەوباوەرەدام بەم کارەکتەرانهوە‌ سەرکەوتوو نابت) ئەوە براوەی یەکەم دەبێت و ئەگەر وەکو ئەو دوو پێکهاتەکەی تر کێبرکێی حزبی بکات، ئەوە دۆراوی یەکەم دەردەچێت و لەوان زیاتر زەرەدەکات نەك وەکو ئەوانیتر نە دۆراو نەش براوە بیت، بۆ؟
ئەگەر یەکگرتوو بێت و پارتی و یەکێتی و لایەنەکانی تر هاوپەیمان بن، لە هەموو بریارەکان بە هەستیارەکانیشەوە دەبنە هێلکەی قەپانەکە و ئەتوان سەرجەم پرسەکان یەکلایی بکەنەوە و، وەك ئەوەیان لێدێت کە بە ناراستەوخۆ حوکمی عیراق بکەن. یەکگرتوویی کورد بۆ پرسی نێوخۆیی و چارەنوسی دورمەوداش بەردێکی بناغەیی دەبێت.

بەڵام گەر پەرتەوازە بن و بە دوو دید و بۆچون یان زیاتر برۆن، ئەوا بەهەمان وەزعی سونە و شیعە، ئۆپۆزسیۆن و دسەڵاتیان لێ دروست دەبێت و بەو شێوەیەش هەروەکو پێکهاتەکانی تر دابەش دەبن بەسەر

دەسەڵات و ئۆپۆزسیۆندا و، هیچ قورسایەکی تایبەتیان نامێنێت و بەهەمان بارودۆخی پێشتر دەرۆن بەرێوە و تەنانەت خراپتریش.
لە هەڵبژاردنی جێگری دووەمی سەرۆکی پەرلمانی عیراق و مەسەلەی کاندیدی سەرۆك کۆمار و ئەگەری لە ئارادا بونی دووکاندیدی ئەوەمان بۆ دەردەخات کە کورد لەو ئاستەدانیە بتوانێت لەم قۆناغە ئامانجی حزبی بکاتە قوربانی ئامانجی ستراتیجی نەتەوەیی، بۆیە دەبێت خەڵك چ ئومێدێکیان پێ بمێنێت.

دابەشبونی عیراق بەسەر دوو دید و روانگە و پێکهێنانی ئۆپۆزسیۆن و دوور کەوتنەوە لە پشکداری گەورەترین خاڵی یەکێتی و یەکبونی خاك و دەسەڵات و سەروەری عیراق دەبێت و ئەوەی لەم بۆچون و رەفتارە ی بە نیازن لە عیراق بەرجەستە بکرێت، ئەگەر بیەوێت بەشدار بێت دەبێت لە دووبارە لکاندنەوەی کوردستان لەگەڵ عیراق بە زەلیلی و ژێردەستەییەکی زیاتر و بەهێزترەوە خۆی بدۆزێتەوە، بەڵکو خۆی لە سەرەتای گەرانەوە بۆ پاش ساڵەکانی بیستی سەدەی بیست و یەك و دامەزراندنی دەوڵەتی عیراق دەبینێتەوە.

لەم رۆژانەدا ئەوەمان بۆ روون دەبێتەوە، بەڵام دوکەڵەکەی لە هەڵبژاردنی دەستەی پەرلەمانی عیراق و نەبونی هەماهەنگی لە دیاریکردنی کاندید بۆ جێگری دووەمی سەرۆکی پەرلەمانی عیراق و سەرۆکی عیراقیش دەرکەوت وئێستاش ئەو ململانێیە کە لەسەر کاندیدی سەرۆك کۆمار لە نێوان هەردوو حزبی زلهێز لە ئارادایە، کە ترسناکیی زۆر گەورەی لێدەکەوێتەوە و، لاف و گەزافی ریفراندۆم و سەربەخۆیی و بنیاتنانی دەوڵەت ئەوەندەی تر دەخاتە ژیر پرسیارەوە.
لەم مانگەدا زۆر شتمان بۆ روون دەبێتەوە و عەقڵیەتی کوردیشمان بەیەکجاری بۆ ئاشکرا دەبێت کە تاچەند بیریان لە ستراتیجیەت و ئامانجی گەورەی گەلەکەمان کردۆتەوە، یان وادەرۆن کە بەناچاری دەبێت دووبارە بگەرێینەوە بۆ خاڵی سفری چوارگۆشەی یەکەم.